

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мария Димитрова Стойчева, Софийски университет „Св. Климент Охридски“ Научна специалност: Политология 5.11.02 и Философия на културата, политиката, правото и икономиката 5.01.13

на: дисертационния труд на **Виктория Маринова-Николова** на тема *Дисонанси и перспективи при проектното управление на средствата от ЕС (2014 - 2020)* за присъждане на научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“, докторска програма „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационния труд, съгласно Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“ № 709 от 21.06.2017 и Протокол №1 от заседание на научното жури.

1. Информация за дисертантката

Виктория Маринова-Николова е докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Администрация, управление и политически науки“, Варненския свободен университет „Черноризец Храбър“. Дисертационният ѝ труд е обсъден на заседание на катедрата и е допуснат до защита.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд.

Представеният дисертационен труд се състои от увод, три глави, заключение, използвани източници и литература и шест приложения в обем от 201 страници, от които 150 страници основен текст. В **увода** се обосновава актуалността на темата на изследването и се акцентира се върху необходимостта от намаляване на административната тежест. Представят се обектът и предметът на изследването. Изследователският проблем е формулиран недостатъчно прецизно като „несъответствие“ между

възможности и предизвикателства при подготовката, реализирането и администрирането на европейски проекти, докато основното внимание в дисертацията е насочено към трудностите пред бенефициентите. Авторската теза не съдържа хипотеза, а е представена като препоръка и необходимост от определени действия. Формулирането на целта и задачите по-точно определя обхвата на изследователската работа като акцентира върху установяването дали са настъпили промени в посока на намаляване на административната тежест като резултат от т.нар. „научени уроци“. Ограниченията са ясно дефинирани.

Първа глава разглежда принципите и целите на кохезионната политика на ЕС като инструмент за сближаване, прави се анализ на основни стратегически документи, нормативни актове на ЕС и на България, представят се основните инструменти, приоритети и механизмите за координация и управление на фондовете. Главата съдържа синтезирана информация, демонстрира умение за извличане на основното и водещото, но в недостатъчна степен са открити основните промени в рамките на новия програмен период, предложени от Европейската комисия с цел засилване на ефективността и изпълнението (дисертацията разглежда края на програмен период 2007-2013 и началото на програмен период 2014-2020).

Втора глава разглежда принципите на проектното управление, допълнени с по-обстояен анализ на категориите бенефициенти и диференцирането на инструментите за повишаване на техния капацитет. Тук е представена и емпиричната база, а именно изследването „научени уроци“, което си поставя задачата да идентифицира основните „критични места“, липса на съответствие и съгласуваност. Обосновано и последователно се представят трудностите

пред бенефициентите в подготовката, реализирането и администрирането на европейски проекти. Дисертацията би спечелила значително, ако в по-голяма степен има акцент върху „опростяването“, на което се акцентира в увода в контекста на необходимостта от усъвършенствана система за изпълнение и акцент върху резултатите.

Трета глава се обръща към темата за намаляване на административната тежест, но на преден план излиза тезата за необходимостта от повишаване на капацитета и експертното обезпечаване и подпомагане на бенефициентите като важен фактор. В този контекст в приложен аспект се представя пилотен модел за изграждане на „експертен екип за проекти“. Може да се постави въпросът дали обвързването на експертния екип за проекти с ИСУН2020 не предполага някои проблемни области и практики, които могат да се окажат неблагоприятни в кратко и дългосрочна перспектива. Може да се направи препоръка в по-нататъшното развитие или публикация на изследването да се представи опит или добра практика в сходно конструиране на експертна дейност, които могат да насочат към силните страни, но и към някои слабости, които да не съдействат за развитието на капацитета на бенефициентите. Заключениеето съдържа конкретни препоръки, които реално да допринесат за намаляване на административната тежест и реализиране на линия на опростяване като важна посока на по-нататъшното развитие. В този контекст опростяването на процедурите би довело до по-ясен фокус върху резултатите.

3. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Посочените приноси имат изцяло практико-приложен характер, като тяхното измерение е преди всичко в структурирането на динамиката на

процеса на опростяване / намаляване на административната тежест, въпреки че авторката не се наема да предложи и обоснове прогноза и времева рамка. Приложението на модела на експертния екип има потенциал за подпомагане, макар в ограничен обхват, на бенефициентите и като резултат от това за реализирането на по-ефективно изпълнение на европейски проекти и постигане на целите на Стратегията 2020 с по-значим икономически ефект. Виктория Маринова-Николова има четири публикации по темата.

4. Заключение

Дисертационният труд е самостоятелно, завършено и фокусирано изследване на актуален въпрос със съществено значение за подобряване на перспективите и ефективността на управлението на средства на ЕС в контекста на РБългария. Представеният текст демонстрира, че поставените задачи и цели са изпълнени. В хода на настоящото становище отправих критични бележки и оценки към някои аспекти на подхода, степента на аналитичност, сравнителната перспектива и стила на изложение, които не променят общата ми положителна оценка за дисертационното изследване на Виктория Маринова-Николова.

Предлагам на уважаемите членове на научното жури **да присъдят на Виктория Маринова-Николова** научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление 3.7 „Администрация и управление“.

28.06.2017 г.

Становището изготви:

Проф. д-р Мария Стойчева